SÖZÜN ÖZÜ

SÖZÜN ÖZÜ

SÖZÜN ÖZÜ'NDE VALİ RECEP YAZICIOĞLU

SÖZÜN ÖZÜ

MUHAMMET NEGİZ

Kâzım Erdem ÖZSOY

Kâzım Erdem ÖZSOY
Kâzım Erdem ÖZSOY

ÖZSOY Matbaası
ERZİNCAN 2011

SÖZÜN ÖZÜ'NDE
VALİ RECEP YAZICIOĞLU

MUHAMMET NEGİZ

MAYIS - 2022

Kaynak:

Muhammet Negiz. "SÖZÜN ÖZÜ'NDE VALİ RECEP YAZICIOĞLU", (2022) Available at: http://works.bepress.com/muhammet-negiz/103/

SÖZÜN ÖZÜ’NDE VALİ RECEP YAZICIOĞLU[1]

Bir araştırma vesilesiyle haberdar olduğum “Sözün Özü” adlı eser aslında Erzincan’ın köklü gazetecilerinden birisi olan merhum Kazım Erdem Özsoy’un (1935-2018) Özsöz gazetesinde kaleme aldığı, 1990-2011 tarihleri arasında yayımlanan köşe yazılarının derlemesinden oluşmaktadır. Kitaplaştırılan bu köşe yazılarında Erzincan’a dair birçok konunun ele alındığı görülmektedir. 277 sayfalık bu eser, Erzincan’a dair yapılacak olan birçok araştırmada ilgili dönemi anlamada yardımcı bir kaynak özelliği taşımaktadır. Dolayısıyla şehrin tarihinde önemli bir iz bırakan merhum Vali Recep Yazıcıoğlu (1948-2003) hakkında da hatıra ve izlenimleri kitapta görmek mümkündür.

Kitabın ön ve arka kapakları

Sözün Özü adlı kitapta Vali Recep Yazıcıoğlu hakkındaki yazılara farklı sayfalarda rastlanıyor. Bunlardan ilki, 1996 tarihli bir sitem yazısı… İşsizlik, ulaşım sorunları ve göçe rağmen ayakta kalmaya çalışan bölgenin köy ve şehirlerinde illa ***“Yazıcıoğlu gibi bir valiyi beklemek mi gerekecek?”*** sorusunu başka sorular takip ediyor (Özsoy, 2011: 17-18):

> **“Hayallerimiz vardı; gelecekten ümidimiz… Yollarımız olacaktı bizi sıla hasretinden kurtaracak… Köprülerimiz, okullarımız, gelişmiş bir ticari hayatımız… Hani nerelerde tüm bunlar?**
> **Yani Yazıcıoğlu gibi bir valiyi beklemek mi gerekecek hep? 49 yıl önce taş yoluna vurulan ilk kazmanın ardından 1993 yılına kadar beklenecek miydi? Keban Barajı’yla birlikte Başpınar bunca yıl köprüsüz mü kalacaktı?**
> **(...)**

[1] Muhammet Negiz, Araştırmacı, mnergiz@live.com, Mayıs 2022.

Ve elbet bağrına basacaktır memleketine hizmet adıyla bir 'çivi' çakanları. Elbet bağrına basacaktır, 'Yazıcıoğlu' gibi devlet adamlarını, valileri…"

1996 tarihli bir diğer köşe yazısında Özsoy, Vali Recep Yazıcıoğlu'nun Başpınar Köprüsü için verdiği uğraş sırasında Vali'nin iyi niyetinin, maddi çıkarlar doğrultusunda kötüye kullanılmaması uyarısında bulunuyor ve ekliyor (Özsoy, 2011: 19):

"Erzincan Valisi Recep Yazıcıoğlu, Kemaliye ilçesinin içine düştüğü çıkmazdan kurtulması için önemli olan projeler üzerinde hassasiyetle duruyor. Projelerde söz sahibi kişilerin ve maddi kazanç sağlayanların da Kemaliyeli olması noktasında tercihte bulunuyor. Bir memleketin kalkınması ve o memleket insanlarının kalkınması da ancak böylesi iyi niyet ve davranışlarla mümkün kılınır.
(…)
Bize göre önemli olan nokta şu: Bir idarecinin, o memleket insanının kazanması ve memleketine hizmette daha titiz, daha duyarlı davranacağı düşüncesiyle hareket ederken istismar edilmesidir."

1997 tarihli bir köşe yazısında Vali Recep Yazıcıoğlu'nun medya ile arasındaki ilişkiye değinen Özsoy, basına hak ettiği değeri veren idareciler oldukça, onlara da basının hak ettikleri ilgi ve desteği vereceğini ifade ediyor (Özsoy, 2011: 21):

"Dünyada öyle şeyler var ki, birbirinden ayrı düşünülemezler. İnsan ve dünya, gül ve diken, dal ve yaprak… Bunlara medya ve Yazıcıoğlu'nu da ben ekliyorum. Öyle ki, ne zaman televizyonun karşısına geçecek veya elimize bir gazete alacak olsak, muhakkak onun söyledikleri ve tartıştıklarıyla karşılaşırız. Ya sistemin bozukluğu, ya yerelleşmenin ve yerel idarenin önemi ya da Erzincan meseleleri onun gündemindedir. Tabii ki onun gündeminde olanlar aynı zamanda Türkiye'nin gündemindedir. Hatta biraz daha ileri giderek şunu da söyleyebilirim: adeta basının nabzı da Vali Recep Yazıcıoğlu ile atmaktadır. Yazıcıoğlu nerede medya orada, Türkiye orada…
Yasama, yürütme ve yargıdan sonra dördüncü güç olan basının önemini bir basın mensubu olarak ben de biliyorum. Sayın valimizin bu güce olan ilgi ve saygısını her zeminde gördükçe kendilerini takdir etmekten kendimi alamıyorum. Halka ulaşmanın, kamuoyu oluşturmanın en güzel yolu medyadan geçer."

Bir şehrin kalkınmasında o şehrin sakinlerinin önemli bir rol oynadığına işaret eden Vali Recep Yazıcıoğlu, çoğu zaman kolları sıvamış ve bu konuda başı çekmiştir. Yeri gelmiş köy köy, şehir şehir, il il gezmiş ve hemşeri dayanışmasını tetikleyerek büyük yatırımların devlet-millet işbirliği ile yapılması için gayret etmiştir. Özsoy'un 1998 tarihli bir köşe yazısı, Yazıcıoğlu'nun spor konusunda da aynı destek arayışına çıktığını ve Erzincanspor için maddi destek sağlanması için vatandaşa müracaat ettiğini anlatmaktadır (Özsoy, 2011: 42):

"Valimiz ve belediye başkanımız, bu paranın toplanması görevleri olmadıkları halde çaba sarf etmiş ve başarmışlardır. Hizmetleri görevlerinden ötedir. Bu hareketleri Erzincan'ı gerçekten benimsediklerini göstermiştir."

Özsoy, 1998 tarihli bir köşe yazısında resmi dairelerin vatandaşlarla aralarına çektikleri sete dikkat çekmiş ve valilik makamı ile kıyaslayarak mevcut uygulamayı eleştirmiştir (Özsoy, 2011: 47):

> **"Valilik makamı şehrin mülki amirliğidir. Buna karşı halka en yakın dairemizdir. Çünkü kapısı her zaman halka açıktır. Halkımız rahatlıkla gidip Vali Bey'le görüşebilir, derdini izah edebilir. Buna rağmen bazı devlet daireleri ne tuhaftır ki amirleri olan Recep Yazıcıoğlu'nun izinden gitmezler. Bu dairelere girişler o kadar da kolay değildir. Randevu şarttır. Bu soğukluğun simgesi gibi duran bahçe duvarları da hala mevcuttur, hala yükselmektedir. Fakat belediye ve valilik, duvarlarını kaldırmıştır. Hatta valimiz bahçe duvarlarını biraz indirmiştir."**

İftar çadırlarını konu edinen 1998 tarihli bir köşe yazısında Özsoy, Vali Recep Yazıcıoğlu'nun Ramazan ayındaki tavrını, iftarlarda sofraların yoksulları paylaşılması gerektiğini hatırlatmıştır (Özsoy, 2011: 51):

> **"Geçen Ramazanlarda Sayın Valimiz Recep Yazıcıoğlu, üst düzey yöneticilerin, hali vakti yerinde kuruluş personelinin hep kendi aralarında iftarlarda görüldüğünden rahatsız olduğunu belirtmişti. Peki, kim bir şehrin mülki amirinin tavsiyesine uydu?"**

Erzincan'da mahalle, cadde, sokak ve işhanlarının isimlerinin Erzincan'ın ortak değerlerinde yola çıkarak konulması üzerine 1999'da yazdığı bir köşe yazısında Özsoy, Vali Recep Yazıcıoğlu'nun da isminin bir yere verilmesi önerisinde bulunuyor (Özsoy, 2011, 58):

> **"Sayın Recep Yazıcıoğlu'nun adı da bir yerlere verilecekse tayinin çıkması mı bekleniyor? Şimdi verin de o da görsün. Türkiye çapında hikâyecimiz Mustafa Kutlu'nun adı bir yerlere verilecekse ölmesi mi bekleniyor?"**

Özsoy, Merhum Vali Yazıcıoğlu Erzincan Valisi olarak görev yaptığında Kemaliye'ye daha ağırlık verdiği şeklindeki iddialara 1999 tarihli bir köşe yazısında yanıt veriyor:

> **"Kemaliye heyeti, Sayın Valimiz Recep Yazıcıoğlu'ndan da yardım istiyorlar. Demek ki iş görenler, Kemaliye'ye bir şey yapılmasını isteyenler, Sayın Valimizi de yanlarına alarak… Valimiz Sayın Recep Yazıcıoğlu törene katılınca, açılışa katılınca valimizin adı Kemaliye'nin Valisi oluyor. Erzincanlı gidip Sayın Bakanlarımızdan ne istedi de yapıldı ve Sayın Valimiz törene katılmadı?"**

Vali Yazıcıoğlu hakkındaki bu serzenişlerin devam etmesinden olacak ki Özsoy 1999 yılı Eylül ayında bir köşe yazısında daha konuyu ele alıyor (Özsoy, 2011: 96):

> **"Efendim, diyorlar ki 'hep Kemaliye! Neden başka bir yer değil?' Çünkü Kemaliyeliler ortaya bir proje koymuş ve peşinden koşmuşlardır. Ortayaemeklerini, paralarını ve devamlılığı koymuşlardır. Yani 1948 yılından beri yapılması ve çoktan bitirilmesi gereken Taşyol için Kemaliye ortaya para, emek ve yüreğini koymuştur. Yılmamıştır. Tüm bunlar karşısında da Sayın Vali sessiz kalmamıştır. 'Sizin bu adımınıza ben koşarak gelirim' demiştir. Böylece 1848-1991 yılları arasında yapılması gereken 12 km'lik Taşyol'un sadece 2 km'si yapılırken, halkın teşebbüsü, desteği ve Sayın Vali'nin de ilgisiyle 1991 yılından bugüne (1999) yaklaşık 9 km'si yapılmıştır. Yine aynı ilçede baraj gölü altında kalmış Başpınar Köprüsü de devlet kanalıyla 25 yılda yapılamazken ve 300 milyar gibi bir maliyet çıkarılırken, ilçe halkı**

ve sayın valimiz el ele vererek bu yöredeki 24 köyümüzü köprüye kavuşturmuşlardır. Halkın ve devletin valisinin ortak çabasıyla meydana gelen bu köprünün –hangi akla hizmetle!- Karayolları tarafından teslim alınmadığına da şaşırıyorum!... Garip!
(…)
Koyun ortaya projenizi ve müteşebbis olun, destek alamıyorsanız o zaman söyleyin! Geçtiğimiz aylarda Refahiyeli ve Kemahlı hemşerilerimizin bir değirmen projesiyle yanına geldikleri Sayın Valimiz, 'Siz ortaya ne koyarsanız ben de o kadarını size taahhüt ediyorum' diyerek bu çabayı desteklemişti. Geçenlerde bu değirmen düzenlenen bir törenle hizmete açıldı. Dedim ya, doğrusu bu kadar insafsız ve mesnetsiz konuşmaları duymak ağrıma gidiyor."

Milletimizin teveccüh gösterdiği ve siyaset arenasında görmek istediği isimlerden olan merhum Recep Yazıcıoğlu'nun DYP tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi için aday gösterildiğine dair bir bilgiye rastlıyorum Özsoy'un 1999 yılı Şubat ayındaki bir köşe yazısında (Özsoy, 2011, 59):

"Mesela DYP, Sayın Valimiz Recep Yazıcıoğlu'nu İstanbul Belediye Başkanlığına aday gösterebiliyor. Hem Sayın Valimize hiç sormadan. Yani partinin kendi kendine uygun görmesi, oluru söz konusudur.
Elbette kendisine resmen bir teklif olmadığı için Sayın Valimiz Recep Yazıcıoğlu kesin bir karar vermiş değil. Teklif bekliyor. Ve de 'İki partinin seçim ittifakı varise, bu şekilde aday gösteriliyorsam neden olmasın?' diyor. Ama yine de umutlu bakmıyor Sayın Valimiz."

1999 yılı Şubat ayındaki bir köşe yazısında ise Özsoy, "Temiz ve yeşil bir Erzincan için haydi kampanyaya!" sloganı kullanılarak ilan edilen "Çevre Temizlik Yılı"nı hatırlatıyor (Özsoy, 2011, 70). Yazar, yapılan kampanya töreninde Vali Recep Yazıcıoğlu ve Belediye Başkanı Talip Kaban'ın el arabalarıyla çevre temizliğine katıldıkları fotoğraf karesini hatırlatıyor.

1999 yılı Şubat ayındaki **"Sayın Valimiz 'Millet de Elini taşın Altına Koymalı' Dedi"** başlıklı köşe yazısında Özsoy, Vali Recep Yazıcıoğlu'nun Kanal 7'de katılmış olduğu "Yüz Yüze" adlı programdan tuttuğu notları aktarıyor (Özsoy, 2011: 72):

"Pazar akşamı Kanal 7'deki Yüz Yüze programına katılan Sayın Valimiz Recep Yazıcıoğlu'nun son cümlesi 'durum vahim ama umutsuz değil' şeklinde idi.
Yerel yönetimler, devlet anlayışımız, yapılması gerekenler konuşulduktan sonra bu sonuca varılmıştı. Sayın Valimiz, şimdiye kadar ki devlet anlayışını eleştirmiş, halkı da 'kurtarıcı' beklemek yerine kendi kendisinin kurtarıcısı olmaya bakmasını istemişti. Bunu biraz da 'millet elini taşın altına koymalı' diye ifadelendirmişti. Hatta terörün bile bu yolla yok edileceğine inanmıştı.
Sayın Valimize göre Güneydoğu'nun birçok eksiği tamam olup tek eksiği insan eksiğidir. Yeterince doktor, hemşire, ebe gitmemişti Güneydoğu'ya. Hatta Erzincan'da bile on üç mütehassıs doktor bulunup Batı'da otuz-kırk bin kişilik illerde bu, otuz-kırk doktordur.
Yayında konuşulanlar iki başlık altındaydı. Birincisi halkın yönetime katılması, ikincisi de siyah-beyaz olmanın, laik-antilaik, inanan-inanmayan olmanın tartışılmaması, projenin tartışılması idi. Önümüzdeki seçimlerde partilerin proje üretmesini belirten Sayın Valimiz, bunun da 'Yerel yönetime önem vereceğiz' şeklinde yuvarlak anlatımlar şeklinde olmayıp daha açık yapılmasını istedi; Onlar, 'Türkiye'de ilçe sayısını üç yüze, il sayısını otuza indireceğiz' demeliler."

Vali Recep Yazıcıoğlu'nun hayata veda ettiğinde Özsoy, "Ona Alışmak Zordu, Onu Kaybetmek Daha da Zor" başlıklı bir köşe yazısı ile çıkar okurlarının karşısına (Özsoy, 2011: 166):

> **"Makamına istediğiniz gibi girebilir, randevu almadan görüşebilir, sokakta halkın içinde montla gezerken görmek her an mümkün olabilirdi. Ona yetişmek, onunla yürümek, onunla spor yapmak büyük bir çabanın ürünü olmalıydı. Yoksa yetişemezdiniz. Pratik düşünür, çabuk karar verir ve hemen uygulardı. Bürokrasiyi sevmez; bürokrat gibi değil, sıradan bir insan gibi davranırdı. Her haliyle bizden biriydi! Bizim gibi yaşardı. İyi bir aile babasıydı…**
>
> **Çoğu zaman, tanımayanlar vali olduğuna inanmak istemezlerdi. Hür olmayı, demokratik olmayı severdi. Bu özlemle, mezar taşına 'Hür, demokrat ve adam gibi bir ülkede yaşayamadan gitti!' yazılmasını vasiyet bile etmişti.**
>
> **Erzincanlılar onu çok severdi… O da Erzincan'ı ve Erzincanlıları sevmişti! Gezmediği köy kalmamış, Refahiye ilçemizi gezerken hızını alamamış, Sivas'ın bir köyüne kadar gitmişti! Onun güler yüzünü, Erzincan'ı tanımak için yamaçlardan paraşütle süzülüşünü, kar-kış demeden sulara girişini, Fırat'a kafa tutuşunu, barajlarda su kayağı yapışını, Taşyolu ve Başpınar Köprüsü için yaptıklarını, 'Sizin valiniz Recep Yazıcıoğlu mu? Çok şanslısınız!' sözlerini, onun ölümüyle bir kezdaha yıkılan yürekleri ve Erzincanlının sevgisini unutmayacağız!"**

Vali Recep Yazıcıoğlu ve Kazım Erdem Özsoy Taşyol'da (Kemaliye/Erzincan)

Vali'nin ikinci vefat yıldönümünde de köşesinden anar Özsoy, 'Sürmeneli Yiğit'i (Özsoy, 2011: 180):

> **"Ne vakit bir trafik kazası duysam, 'Sürmeneli yiğit' geliyor gözlerimin önüne. Önceki kazaları ve son kazası… Aykırı, sıra dışı ve süper valiydi o. Valilik yaptığı iller, Tokat, Aydın, Erzincan ve Denizli onun ismiyle anıldı. 'Halk onu bağrına bastı ve gönlünde büyük bir yer verdi.' Erzincan'ın dağları, suları, çeşmeleri, ilçeleri ve**

köyleri onu teneffüs etti. Onlar Yazıcıoğlu'nu, Yazıcıoğlu da onları soludu her zaman. Onun ismi sadece dağlarımızda, sularımızda değil, çocuklarımızın isminde, sokaklarımızda, köprülerimizde, tünellerimizde, iş merkezlerimizde ve okullarımızda yerini aldı. Çünkü o bizden biriydi. Çünkü o bizdi. Her zaman da içimizde kalacak ve bizimle yaşayacaktı. Unutmadık seni 'Süper Vali'. Unutmadık seni 'Adam gibi Vali'. Unutmadık seni Yazıcıoğlu'muz. Ruhun şad, mekânın cennet olsun!"

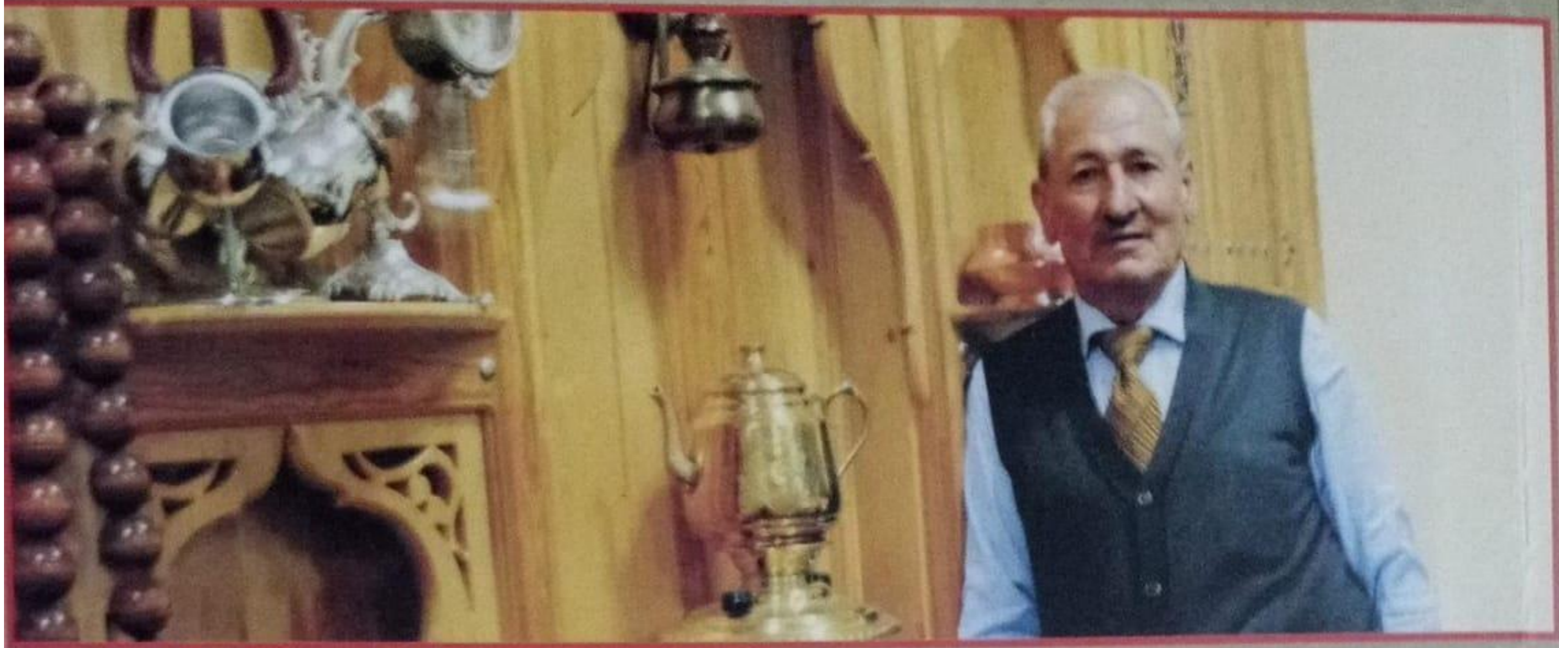
Özsoy, 2009 yılı Şubat ayındaki bir köşe yazısında, merhum Recep Yazıcıoğlu'nun sık sık anlattığı bir fikraya yer vererek anar Vali Bey'i (Özsoy, 2011: 226):

"Rahmetli Valimiz Yazıcıoğlu hep gülerek anlatırdı, 'Erzurumlulara sormuşlar, en sevdiğiniz valiniz hangisiydi?' diye. Onlar da, 'Hani gelirken Kop Dağı'nda donarak ölen vali vardı ya, işte o…' derlermiş. Ardından bir kahkaha atar, 'En iyi vali gelemeyen validir, demeye getiriyorlar…' derdi.
Biz Erzincanlılara sorsalar, en sevdiğiniz ve etkilendiğiniz valiniz hangisiydi? Herhalde recep Yazıcıoğlu adı açık ara farkla önde gelir. Diyeceksiniz ki nerden çıktı bu vali muhabbeti? Şöyle bir düşündüm, 'Son on beş yılda Erzincan'a kaç vali geldi?' diye. Bir Erzincan'ın değil, Türkiye'nin takip etmekte zorlandığı, girişimci, halkıyla bütünleşmiş, kendini ve şehrimizi çok iyi ifade edebilen bir vali olan Recep Yazıcıoğlu'nu yaklaşık dokuz yıl bağrına bastı bu şehir. Giderken de, öldüğünde de ona sahip çıktı. Vefasını gösterdi yani.
Ya ondan sonra gelenler? Kaç vali geldiğini çıkıp şu sokaklarda sorsanız farklı farklı cevaplar, değişik isimler alırsınız eminim ki. Biz öyle valiler gördük ki bu şehirde, arabasıyla konutundan vilayete, toplantılara, açılışlara gider gelir… Sokakta yürürken onu bir Allah kulu kolay kolay görmez… Hâlbuki Yazıcıoğlu öyle miydi? Hangi köşe başında veya tepede, ırmakta, gölde, tarlada karşılaşacağınızı bilemezdiniz…"

Ben bu yazıda Vali Recep Yazıcıoğlu hakkındaki değerlendirmeleri ele almaya çalışsam da, Sözün Özü adlı eserde 1990-2011 tarihleri arasındaki Erzincan'ın ekonomi, siyaset, spor ve kültür gibi birçok farklı konularına dair değerlendirmeleri bulmak ve o dönemin ruhunu anlamak mümkündür. Bu vesile ile Kazım Erdem Özsoy'a ve Recep Yazıcıoğlu'na Allah'tan rahmet dilerim.

Kaynak:

Özsoy, K. E. (2011), Sözün Özü, Özsoy Matbaası, Erzincan.

Kâzım Erdem ÖZSOY

1935 yılında Erzincan'ın Eğin (Kemaliye) ilçesine bağlı Yuva (Gerüşla) köyünde doğdu.

Eğin'de doğdu fakat Kemaliyeli oldu. Büyük önder Atatürk'ün adı bu dik yamaçlı şehirde yeşil ve suyla birlikte çağladı.

İlkokulu köyünde okudu. Babası ile birlikte köylerde dolaşıp ayakkabı tamiratı yaptı. Ortaokul çağında, İstanbul'a, dayısının yanına gitti. Okul şartları, ekonomik zaruretler karşısında, dayısına yük olmamak ve tez zamanda para kazanabilmek için iş hayatına atıldı. Kader onu mücellit ve matbaa ortamına atıverdi.

Uzun yıllar, İstanbul'da çalıştı. Askerlik sonrası memleketine döndü.

Erzincan'da matbaacılık yaptı. Kazankaya, Yeşil Eğin, Arapgir postası gazetelerini bastı. Kendi işini kurduğunda Erzincan'da sayılı bir mücellitti.

Mesleğin gelişen teknoloji ve matbaacılık karşısında içine düştüğü sıkıntıyı görerek, ÖZSOY Matbaasını kurdu.

Uzun yıllar matbaacılık yapan Özsoy 1990 yılında Özsöz gazetesini kurdu.

Kâzım Erdem Özsoy, Kemaliye Müzesi'ne de pek çok eser hediye ederek, müzenin zenginleşme-sine katkıda bulunmuştur.

21 yıldır Erzincan'da vakarlı ve seviyeli gazetecilik, doğru habercilik yapmaya çalışan Kâzım Erdem Özsoy evli olup, biri erkek, ikisi kız üç çocuk babasıdır.